

MAYORUN İŞ GÜNLƏRİ

Əlisəfa Azayev

(əvvəli ötən saylarımızda)

QAYNAR QAZAN

(X fəsil)

Qaratel arvad təklidən darıxdığı üçün qonşuya keçəsi oldu. Onlarda da sakitlik idi. Söze çox adam dəymirdi. Evin gəlini Bircəqız onu hay-küylə qarşılasa da, bircə stəkan çay verənə oxşamırdı. Axırı özü dillənəsi oldu:

-Yanıram, a gəlin... Bircə stəkan su olmaz.

Gəlin gülümsədi:

-Tələsmə, ay arvad. Hara tələsirsən? Aya-günə dönmüsən, görünürsən. Sənə çay da verəcəyəm, hələ üstəlik yaxşı dovğa da içəcəksən.

Qadın ona verilən çayı içə-içə qaynar qazana tərəf baxmaqda idi. Arada soruşdu:

-A gəlin, dovğanı hansı göylə bişirmisən?

-Sirkan təzəsi ilə

-Əla.

Sonra qadın bamezə halda dilləndi:

-Allah önlərinizə rəhmət eləsin...

Anam rəhmətlik deyərki, qaynar qazan gördün ağzın amanatı... Çay əla dəmləmişən...

Gəlin dilləndi:

-Mən isti qazan eşitmişəm...

-Hə də... Nə bilim axırı belə deyirlər.

Bircəqız çoxbilməmiş oxşayırdı. Dilləndi:

-Sözlü adama oxşayırsan, ay arvad. Deyir o gün də şəhərdən gələn qonşularla harasa getmişəm.

Qaratel arvad boşqabda ona verilmiş dovğanın da dadına baxa-baxa təriflədi:

-Əla... Şüüüdlü, kişnişli, noxudlu...

-Düyü də atmışam... Ancaq sözün yarımçıq qaldı axı...

Bir neçə qonşu qadın gəldiyi, orada cəm olduğu üçün Qaratel arvad həmin söhbət üstə gəlmək istəməsə də, gəlin əl çəkənə oxşamırdı.

-Nə gizlədirsən ey...

-Üz vurdular, getdim də.

-Hara?!

-Natarazın yanına.

Qadınlar onun bu sözlərinə gülüşdülər:

-Notariat kontoruna...

-Notariusun yanına...

-Bir sənədə imza etdinmi?

Qadın onların bu sorğu-suallarına dözə bilməyib, dilləndi:

-A becinslər, daha bəsdə də... Bir boşqab dovğa vermişdiniz, haram elədiniz... Adamın adama işi düşər də...

Həmin gün Qaratel arvad evə yenice gəlmişdi ki, qapı aramsız döyüldü. Kimsə sərxoş halda onu səsləməkdə idi:

-A Qaratel, Maratel...

-...

-Aç qapını da, küpəgirən qarı...

-...

-Məni hirsəndirmə vurub-qırub tökəcəyəm...

Qaratel o qədər də açciyə qadın deyildi. Əslində iri bir ağac qapını açaraq səsləndi:

-A bala, məni sahibsiz görmüsən?! Nə xoruzlanırsan?

Onun bu sərt sözlərindən təntimmiş Fərzalı mızıldandı:

-İnciyərəm də... Onların nəyi yoxdur?... Arvad bbu evi də vəsiyyət edib onlara...

Qadın o an dilləndi:

-Mən heç nə bilmirəm.

-Necə yəni bilmirəm?! Şahidlərin biri elə sən olmusan ki?

Qadının ağzının haradan gəldiyini bildiyi gəldiyini bildiyi üçün yenə də öz fikrində qaldı:

-Onu deyən qələt edir. Mən heç yana getməmişəm. Heç nə də bilmirəm.

Fərzalının onsuz da ağılı başında deyildi. Öz təsirini göstərirdi. Donquldandı:

-guya bayaq dediklərini eşitmədim? Səni salasan elə o qaynar qazanın içinə.

Onda bilərsən ki, başqasının haqqını tapdamaq nə deməkdir?... Axı o evdə mənəm də rəhmətim olub... Sənin şahidlik eləməyinlə deyil ki...

Povestdən bir parça

Qadın hirsindən bilmədi ki, ona nə desin, onu necə acılasın:

-Rədd ol get!... Piyəniskə əclaf!şşş Ananın üzünə ağ olmaqla çörək tapaçaqsan?!...

Onun sözləri qadına o qədər pis təsir etmişdi ki, evdə də sakitləşə bilmədi. Telefonla mayora zəng çalan oldu:

-Allo...

-Eşidirəm...

-Allo... Allo...

-Dedim ki, eşidirəm də!

Qadın isə onun səsinə, sözlərinə eşidənə oxşamırdı. O qədər hirsələnmişdi ki, qulaqları dolan kimi idi. Elə yayqarasına səslənirdi:

-Allo... Allo... Allo...

Mayor isə onun səsinə tanıdığı. Əlacsız qalib onlara gələsi oldu.

-Ay arvad. Yenə nolub belə, aləmi yığmisan başına?

Qadın kükrədi:

-Nə olacaq ki... Səni kimi sahə müvəkkili olan qəsəbədə hamı ayaqlanaacaq da...

Siz də veteran ailəsiyəm də. Bir düdemenin mənim üstümə ayaqlanmasını görmürsən?!

Mayor az-çox olanlardan məlumatlı idi. Gülümsədi:

-Səndə də az yoxdu da. Rəhmətlik ananın dediyi sözləri gerek elə orada misal çəkəydin.

Qadın onun bu sözlərindən lap inciyən kimi oldu:

-Hamının ölüsü özünə əzizdi. Camaat lap heykəl qoyur ki... Mən yazıq nə etmişəm ki... ölümü yada salmışam da...

-Lap yaxşı etmişəm. Mən nə deyirəm ki.

-Bu zırramaya bir təpinə bilmirsən?! Dişinin dibindən çıxanı deyib mənə! Yabanı qarına soxanda daha incimə mən-dən.

Mayor onu sakitləşdirəsi oldu. Arvadı söhbətə tutdu:

-Daha üstünü vurma. Sakit ol. Az-çox olub keçənlər, başına gələnlər haqqında eşitmişəm. O vaxt elə o kolxoz sədrinə haqq eləmişən. Ancaq həyat belədi də.

Bir tərəfdən xeyri olanda, bir tərəfdən də ziyan olur. Onda bir az səbirlə olsaydın, kişiyyə xəsarət yetirməseydin, bəlkə də

indi ən imkanlı xanım idin.

-Başına dəysin. Elə alçağa ərə gedincə, elə evdə qalib qarımağ yaxşıdır.

-Bax elə bu kimi xasiyyətlə, erkəkləyinlə başqalarından seçilirsən də.

-Məni az təriflə... Tərifli bir işim yoxdur.

Mayor ona məlum söhbət üstə gəldi.

-Bir sözdü deyib, lap qələt edib. Ancaq sizdə də az yoxdu da. Gerek elə ananızın qaynar qazan söhbətini elə onların yanında edəydiniz. Hələ o birisini demirəm...

Qadın bu an özündən çıxdı, çınqıdı ha:

-Yenə başladı da. Mənim anamın sözləri nə girib bu camaatın gözüne. Heç özlərininkini demirlər ey. Mənim bu yaşında qaynar qazana basılan vaxtımdı?!...

-Qorxudulan...

-Yaxşı, sən deyən olsun, vaxtımdı?! Sahə müvəkkili yenə də zarafatından qalmadı, qadını sakitləşdirməyə çalışdı:

-Eh... Nə yaşlıyam-yaşlıyam deyə qalmısan. Yox, lap həprim qarısan. Hələ sənin tayların heç gəlin köçməyib.

Qadın onun bu sözlərinə dodaq büzdü, yaslandı:

-Ətin tkülməsin, bu da böyüyüymüz. Sözlərindən lap ətim ürpeşdi.

-Yoxsa yalan deyirəm?

-Get bunları yaxınlarına de.

-Elə bilirsən ki, demirəm. İnsan bir o qədər pessimist, ruh düşkünlüyü içində yaşamamalı, gümrəh olmalıdı.

-Sənə nə var ey...

-Sənə də bir kişi tapaq da...

Qaratel qeyrlənmiş halda dilləndi:

-Mənimlə məzələnmə... Söhbəti uzatma. O alkaşı danlayacaqsan ya yox?!

Mayor özünü saxlaya bilməyib gülümsədi:

-Ay xanım...

-Xanım anandı... Mənim haram xanım oldu?

-Tutaq ki, lap sən deyəndi... Rəsmiləşdirərəm... Ancaq damlamaq, həbs etmək, bu məhkəmənin işidi.

-Bəs başqalarını nə tez aparırdın?

-Onlar real təhlükə yaradırdılar.

-De ki, qorxursan?

-Kimdən?

-Elə o reketdən.

-Danışdı da... Onun harası reketdi? Ayaq üstə də dayaa bilmir.

Qaratel daha orada dayanmayıb, incik halda getdi. Səhər isə sorağı rayon mərkəzindən gəldi. Polis rəisinin qəbuluna düşmək istəyirdi. İstəyinə çatdı da. Şikayəti də sahə müvəkkilindən idi:

-Dövlətin formasını, geyinib, paqonlarını gəzdirir... Yanında da silahı-tapançası... ancaq di gəl ki, hamıdan ehtiyatlanır. Bir nəşəxor üstümə ayaqlanır, ağzından vurmur.

Bu müddətdə mayoru da axtarıb tapdılar. Qadının ondan şikayətə gəldiyini biləndə, pərt olsa da, bir söz demədi. Gileyləndi:

-Nə etmək, hüququdu da.

Rəis ona bozardı:

-Bizə qaragözlük gəlmə. Yoxsa yalan deyir bunları?

-Allah eləməsin.

-Onda bəs niyə oturmusan orada?!

-Oturmaq da demək olmaz. Axşama kimi hərəkətdəyəm. Nadürüstülər olur da. Elə çoxu da bu yadının tutduqlarıdı.

Rəis boğuq bir səsle soruşdu:

-Necə-necə? Bu yadın qanunsuz işlərlə məşğuldu?

Qaratel bu sözlərdən təsirlənmiş, qorxmş halda o an dilləndi:

-Yox, inanın... Həzrət Abbas haqqı yox... Ola bilsin ki, əvvəllər belə işlərlə məşğul olmuşam. İndi isə qətiyyətlə yox.

Rəis güzəştə gedənə oxşamırdı. Ciddiləşdi:

-Yoxlanılınsın... Araşdırılınsın. Bu işlərdə mayorun günahı varsa, birinci elə o cəzalandırılınsın.

Mayor dilxor halda qadına tərəf baxaraq pıçıldadı:

-Bu da sənin xeyrin. Heç nədən bizi zibilə saldın. Əlbəttə ki, o pullar səni qızdıracaq, dingildəcəkdə də.

Qadın susa bilmədi, sözlərini dedi:

-Abrın olsun, ədəbli danış.

-Görürük elə ədəb normalarına əməl edən kimdi.

Onloar bir xüylü ikilikdə polis şöbəsinin həyətində gəzindilər, dərdləşdilər. Rəis yuxarıdan onların hərəkətlərini izləməkdə idi. Mayor çox ustaca məsələyə toxunur, qadını sakitləşdirirdi:

-Heç nədən qaş düzəltdiyin yerdə vurub göz çıxartdın.

-Deyirsən də... Kim deyə bilər ki, indi mən belə işlərlə məşğulam?

-Deyirlər də...

-Səndən başqa heç kim...

Rəis rayon icra hakimiyyətinə gedəcəkdə. Binadan çıxanda növbətçiyə tapşırırdı:

-Müavinə deyərsən ki, mənimlə əlaqə saxlasın. Əməliyyat qrupunu hazırlayın. Səfərimiz olacaq.

Bu sözləri eşitcək, qadın istilənmiş halda rəisə yaxınlaşdı.

-Bu mayor heç də pis adam deyil. Mən də hirsələnmişdim. İndi gedib, kənddən adam gətirərsiniz, heç nədən rüsvay olaram.

Rəis ayaq saxlayaraq soruşdu:

-Bunu istəmirsiniz?

-İndi qələt edib, sakitləşər. Mayor özünə getmə elə kifayətdi.

-Mayor inamı itirib.

-Yox... Allah eləməsin.

Rəisin ciddiliyini görə qadın hələ də yalvarmaqda idi.

-Mən demədim ki, onu danlayın. Elə bir təpinin, ağı başına gəlsin.

-Axı, o, sizə nə deyib ki?

-Elə bir söz yox... Sadəcə qaynar qazandan söhbət düşdü... Onu da elə mən saldım... Allah önlərinizə rəhmət eləsin, rəhmətlik anam həmişə deyərki ki, bir yerə getdiniz, isti qazan gördünüz...

-Qaynar qazan...

-Hə də elə belə... Gördünüz, ağzınız amanatı... Hər sözü deyib-danışmayın. O gün mən də qonşuda idim... Yeriniz məlum, yaxşı dovğa bişirmişdilər...

-Siz də dilinizi dinc saxlamadınız da?

-Vallah-billah, elə bir söz demədim. Bu becins bunları haradan eşidib bilmirəm. Məni acıladı da...

-Siz də yanınızda ola sirri saxlamağı bacarın.

-Onu düz deyirsiniz. Qadının ulqumu var? Bu elə mənə dərs oldu.

-Heç bilirsinizmi bu səbəbdən nə kimi hadisələr olur? Notariat sirri gözənilməlidir.

Ayrılanda rəis dedi:

-Artıq hava qaralır... Narahat olmayın, mayor siri qəsəbəyə aparar. Ancaq ona çox da üz göstərməyin ha. Yolunuz da meşədən keçir...

Qadın pərişan halda yaşandı:

-Deməyimə baxma. O mənim qardaşımdı.

-Olmaz heç belə qardaşdan.

(ardı gələn sayımızda)

ƏDALƏT •

18 iyul 2018-ci il